Íèòü Àðèàäíû â ðóêàõ Àëåêñàíäðû ×óêàâèíîé

15.12.2018 ã.

Â ïðåääâåðèè Äíÿ ãåðîåâ ìû ïîáûâàëè â ãîñòÿõ ó áûâøåé óçíèöû êîíöëàãåðÿ Àëåêñàíäðû Ôèëèïïîâíû ×óêàâèíîé. Ïîäâèãîâ â ãîäû
âîñõèùåíèÿ.
{hsimage}Ëþáèìûé ïèäæàê, êîòîðûé Àëåêñàíäðà Ôèëèïïîâíà îäåâàëà ïî îñîáîìó ñëó÷àþ, ñòàë ìàëîâàò. Çäåñü âñå íàãðàäû çà òðó
äîðîãè.
– Ìàìà ðàíüøå â øêîëû íà âñòðå÷è õîäèëà, ñòóäåíòàì ìíîãîå ðàññêàçûâàëà, à íåäàâíî çäîðîâüå ïîâåëî, èíñóëüò ïåðåíåñëà,
Âîéíà íà÷àëàñü, êîãäà Ñàøå áûëî äåñÿòü ëåò. Ðàñòîòàííîå äåòñòâî, ãîëîä, õîëîä, íèùåòà, èçäåâàòåëüñòâà è óíèæåíèÿ –
– Íà ñóäüóó ÿ íå æàëóþñü, âñ¸ óæå îòøëî, – ïðèçíà¸òñÿ Àëåêñàíäðà Ôèëèïïîâíà.
Â èþëå ñîðîê âòîðîãî ãîäà íåìöû îêêóïèðîâàëè Äìèòðèåâêó è äóóãèå ñ¸ëà Êîðîòÿêñêîãî ðàéîíà Âîðîíåæñêîé îáëàñòè. ×òî óäàëîñü
– îñòàëèñü æèâû.
Ýïèçîäû èç âîñïîìèíàíèé
– Îäíàæäû, ñïàñàÿñü îò èçâåðãîâ, ìû øëè èç äåðåâíè, âûðûëè îêîï è çàëåçëè òóäà, íàñ òîãäà ìîãîì áûëî. Ó îäíîãî èç æèòåë
íå áûëî. Íåìåö ïîäóòàë, ÷òî ìû ïàðòèçàíû è íàñ ïîâåëè íà ðàññòðåë. Ïîìíþ, âåä¸ò è õâàëèòñÿ: «Ãëÿíüòå, ñêîëüêî ïàðòèçàí ÿ íàø¸ë!»
À êàêèå ìû ïàðòèçàíû? Â îñíîâíîì òàì äåòè, æåíùèíû, äà ñòàðèêè áûëè, – ãîâîðèò Àëåêñàíäðà Ôèëèïïîâíà. – Ïîòîì â
êàêèå áûëè, à âøè çàâåëèñü, ìàìà èõ íàðåçàëà. Íî íåìöàì òîãäà ïîìåøàëî ÷òî-òî, è îíè íå ñòàëè ñòðåëÿòü, áðîñèëè íàñ.
Áîè çà ðîäíóþ çåìëþ ðàçâîðà÷èâàëèñü íåøóòî÷íûå, ñîëäàòû ñðàæàëèñü çà êàæäûé êëî÷îê çåìëè, áèëèñü çà êàæäûé ïåðåóëîê.
– Íåìåöêèå êîëîííû õîòåëè ïåðåïðàâèòüñÿ ÷åðåç Äîí, à íàøè íå ïóñòèëè, âçîðâàëè ïåðåïðàâó. Ïîòîì íå âîäà, à êðîâü òåêëà&
Îíà ðàññêàçûâàåò, êàê áûëî ãîäîâ, êàê õîäèëè íà ïîêå ñîáèðàòü êîëîñüý. Èç ç¸ðåí âàðèëè ïîõëåáêó – è ýòî áûëî áîëüøîå
– Îäèí ðàç âîçâðàùàåìñÿ, à íàâñòðå÷ó äóóãèå æåíùèíû èäóò, ìû ãîâîðèì, íå õîäèòå òóäà, ñåé÷àñ íåìôû áîìáèòü áóäóò, à î
ðàññòðåëÿëè…
{hsimage}Âîçâðàùàÿñü â ïðîøëîå, Àëåêñàíäðà Ôèëèïïîâíà âñïîìèíàåò è òàêèå ìîìåíòû:
– Ëåòîì æàðà ãðàäóñîâ òðèäöàòü ïÿòü – ñîðîê ñòîÿëà. Ìåíÿ çà âîäîé ïîñëàëè. ß â îâðàã ñïóñòèëàñü, èç ðîäíèêà âî
âåðíóëàñü, ìàìà ñïðàøèâàåò: «Òû ãäå òàê äîëãî áûëà?» À ÿ îòâå÷àþ: «ß ñîëäàò ïîëà».
Â îäíó èç òðåâîæíûõ íî÷åé æèòåëè ñïðÿòàëèñü â îâðàãå, íàêðûëèñü ïîëîãîì, ÷òîá íå òàê çàìåòíî áûëî.
– Âäóõã ñëûøèì øóì, âûãëÿäûâàåì – ñòîÿò äâà íàøèõ ðàçâåä÷èêà. ß íå âûäåðæó, äà êàê çàêðè÷ó: «Íàøèèè!» À î
ðàñïîëîæèëèñü. À íà ñëåäóþùåå óòðî êðàñíîàðìåéöû óæå ôàøèñòîâ áîìáèëè.
Àëåêñàíäðà Ôèëèïïîâíà âñïîìèíàåò, êàê èõ èçìó÷åíûõ ãíàëè â êîíöëàãåðü, êîòîðûé íàõîäèëñÿ â 17 êèëîìåòðàõ îò Îñòðîãîæñêà. Â
ãîëîäíûõ çàñòàâëÿëè ðàáîòàòü ïîä ïðèöåëàìè àâòîìàòîâ.
– Òàì ãîäà ïîëòîðà ïðîáûëè, à ïîñëå íàñ îñâîáîäèëè. ×òî ìû ïåðåæèëè, íå äàé Ãîñïîäè. Âðàãó íå ïîæåëàåøü òàêîå âèäåòü&h
Ïîñëåäñòâèÿ âîéíû áûëè î÷åíü ïëà÷åâîû: êðóãîì ðàçðóõà, ãîëîä, íèùåòà. Âñ¸ áûëî ñò¸ðòî ñ ëèöà çåìëè. Íî áîëüøåãî ãîðÿ, ïîñëå òîãî
– Ïîòîì íàáîð, âåðáîâêà íà Óðàë. Â ñîðîê äåâÿòîì îäíà ñþäà ïðèåõàëà, ìíå è ñåìíàäöàòàòè íå áûëî. Ïðè çàïèñè ÿ ãîäêîâ ñåáá ïð
Âîçâðàùàÿñü ê ìèðíîé æèçíè
Â Ñåâåðîóðàëüñêå äåâóøêà ðàáîòàëà çåìëåêîïîì, à äåíüãè îòñûëàëà ñåìüå, ìàìå – Åâãîêèè Òèõîíîâíå è ðîäíûì ñ¸ñòðàì &n
ñòàëî.
{hsimage}– Çäåñü ïîä äîìà êîòëîâàíû ðûëè, à ÿ ìàëåíüêàÿ, õóäåíüêàÿ, ëîïàòîé êîïàþ, òîëüêî è âèäîò, êàê êîìüÿ ëåòÿò. Íà÷àë
îòó÷èëàñü, ðàáîòàëà â òðåñòà «Áîêñèòñòîé», – ãîâîðèò ñîáåñåäíèöà.
Ñòðîêêà â ïîñëåâîåíîå ãîäû øëà áûñòðî: âîçâîäëèëè äîìà, øêîëû, îòñòðîèëè áàññåéí, ïðîòèâàêòîðèé, ìàãàçèíû. Ñ ìóæåì Àëåêñàíä
òðóäèëèñÿ. Òàê äðóæíî Àëåêñàíäð è Àëåêñàíäðà ïðîæèëè ñîðîê âîñåìü ëåò.
– Ðîäèòåëè â ñâî¸ âðåìÿ áåä íàòåðïåëèñü, ïîýòîìó ñòàðàëèñü, ÷òîáû â äîìå äîñòàòîê áûë, – äîáàâëÿåò äî÷ü Íàòàëü
ê íàì ïðèåçæàëè, äî ñèõ ïîð ñîçâàíèâàåìñÿ, ñ ïðàçäíèêàìè îçäðàâëÿåì.
Àëåêñàíäðà ñ ë¸ãêîñòüþ áðàëàñü çà ëþáîå äåëî. «Àêòèâíàÿ, íáùåñòâåííàÿ, ñòðîãàÿ, íî ñïðàâåäëèâàÿ. Çà ñîòðóäíèêîâ âñåãäà
Ñåé÷àñ Àëåêñàíäðà Ôèëèïïîâíà âîñåìüäåñÿò ñåìü. Òàêàÿ íáàÿòåëüíàÿ, æèçíåðàäîñòíàÿ, îêðóæåíà çàáîòîé äî÷åðè Íàòàëüè è âí
– Íé, êàê ÿ ïðÿñòü ëþáëþ! – ïîêàçûâàåò ïðÿëêó íàøà ãåðîèíÿ. – ß æå ñ ðîäèíû å¸ ïðèåâçëà. Ðàíüøå âñþ ñåì
– óæå ïî ïðèâû÷êâ ãîâîðèò îíà.
Âñïîìíèëèñÿ äðåâíåãðåå÷åñêèé ìèô î äî÷åðè êðèòñêîãî öàðÿ Àðèàäíå, êîòîðàÿ, äàâ êëóáîê íèòîê ãåðîþ Òåñåþ, ïîìîãëà åìó è âûáàò
æèçíåëþáèþ, ñòîéêîñòè äóõà è òåðïåíèþ.

Àííà ÊÐÀÑÍÎÂÀ.
Ãàçåòà „Íàøå ñëîâî“ ¹ 50 | 7 äåêàáðÿ 2018 ãîäà.